

УДК 37.0:37.013(477)

Наталія Петренко
ORCID iD 0000-0002-5417-2612кандидат педагогічних наук,
завідувач кафедри фізичного виховання,
Миколаївський національний аграрний університет,
вул. Георгія Гонгадзе, 9, 54020 Миколаїв, Україна,
petrenkonv@i.ua

КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ, РІВНІ І МЕТОДИКИ ДІАГНОСТИКИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

У запропонованій статті визначено критерії сформованості педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-процесуальний, розвивально-виховний, здоров'язбережувальний, комунікативний), розкрито їхню структуру, зміст та методики вимірювання. Виокремлення компонентів педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання дає можливість значно розширити коло педагогічних знань, умінь, навичок науково-педагогічних працівників фізичного виховання, а також здійснити їхні діагностику. Це може стати своєрідним орієнтиром добору змісту методичної роботи в моделі освітнього процесу, що допоможе скоригувати процес розвитку педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання в процесі методичної роботи аграрного університету.

Встановлено взаємозв'язок компонентів педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання аграрного університету з нормативними вимогами до організації освітнього процесу з фізичного виховання та масового спорту в закладах вищої освіти (рухова активність, самостійна робота та практичні заняття) та завданнями аграрної освіти (збереження здоров'я студентів, забезпечення здоров'я населення через професійну діяльність, розв'язання екологічних проблем).

Для діагностики компонентів педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання було здійснено відбір та модифікацію методик. Для оцінки розвитку педагогічної компетентності в системі методичної роботи університету було розроблено систему тестів для визначення сформованості кожного компонента.

Ключові слова: аграрний університет; здоровий спосіб життя; методична робота; методики викладання; науково-педагогічний працівник фізичного виховання; освітній процес; педагогічна компетентність; педагогічна компетентність науково-педагогічного працівника фізичного виховання; фізичне виховання.

<https://doi.org/10.28925/1609-8595.2020.4.6>

Вступ. Організація педагогічного процесу на кафедрі фізичного виховання в аграрному університеті сприяє формуванню практичних навичок з урахуванням методів діагностики, збереження, формування, розвитку та відновлення здоров'я здобувачів вищої освіти; практичного досвіду особистісного підходу до студентів відповідно до їх віку, стану здоров'я та особистісних якостей; гуманного, толерантного та етичного ставлення до здобувачів вищої освіти; творчого підходу до організації освітнього процесу.

Реформи освітніх систем, надання їм нової форми і іміджу зі зміненими цілями і завданнями можуть бути ефективно реалізовані тільки високопрофесійними науково-педагогічними працівниками, які усвідомлюють важливі цілі і завдання, що стоять перед ними (Muszkiet al, 2019a).

Сьогодні потребує від науково-педагогічних працівників закладу вищої аграрної освіти володін-

ня сучасними технологіями, відмови від стереотипів, бажання постійно вчитися й самовдосконалюватися. Педагогічні навички повинні становити основну рушійну силу в цілісному розвитку науково-педагогічних працівників (Hernández-Gamboa et al, 2019). Науково-педагогічні працівники фізичного виховання шляхом самоосвіти здійснюють підвищення свого теоретичного, дидактичного і методичного рівня. Одним з напрямів самовдосконалення є формування готовності працювати в умовах інклюзивної освіти, яка розуміється як «процес, орієнтований на різноманітність здобувачів вищої освіти, збільшення їх участі та зменшення відторгнення в освіті та поза нею» (Abellán et al, 2019). Для науково-педагогічних працівників фізичного виховання аграрного університету також принципово важливі знання з природничих наук, оскільки їхня професійна діяльність безпосередньо пов'язана з використанням знань різних розділів життєдіяльності організму (Biletska et al, 2018), і це теж один з напрямів розвитку педагогічної ком-

петентності. У світлі вищезазначеного роль науково-педагогічного працівника полягає саме в тому, щоб допомогти здобувачу вищої освіти самореалізуватися і розвинути прихований творчий потенціал.

Мета статті – розкрити критерії, показники і методи діагностики розвитку педагогічної компетентності науково-педагогічного працівника кафедри фізичного виховання аграрного університету.

Методи дослідження. У статті використані теоретичний аналіз і узагальнення наукових джерел для вивчення стану проблеми в науковому дискурсі; метод наукового моделювання для розроблення структури педагогічної компетентності викладача фізичного виховання, визначення змісту її компонентів, а також критеріїв та рівнів її сформованості.

Результати дослідження. Педагогічну компетентність науково-педагогічних працівників фізичного виховання закладу вищої аграрної освіти розглядаємо як якісну інтегративну характеристику фахівця, що об'єднує знання, уміння й навички, а також творче мислення та креативність, готовність йти на ризик і брати на себе відповідальність, критично оцінювати

наслідки власної діяльності. Нами визначені основні структурні компоненти педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання закладу вищої аграрної освіти: мотиваційно-ціннісний, когнітивно-процесуальний, комунікативний розвивально-виховний, здоров'язбережувальний (Петренко, 2020, с. 31).

Згідно з «Положенням про організацію фізичного виховання і масового спорту в закладах вищої освіти» освітній процес з фізичного виховання в аграрних закладах вищої освіти здійснюється відповідно до нормативних вимог і включає такі форми: рухову активність, самостійну роботу та практичні заняття (Наказ МОН України, 2006).

З урахуванням специфіки аграрного університету, а саме: здоров'я студентів, забезпечення здоров'я населення через професійну діяльність, вирішення екологічних проблем, ми встановили взаємозв'язок компонентів педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання з нормативними вимогами до викладачів фізичного виховання та завданнями аграрної освіти (Рис. 1).

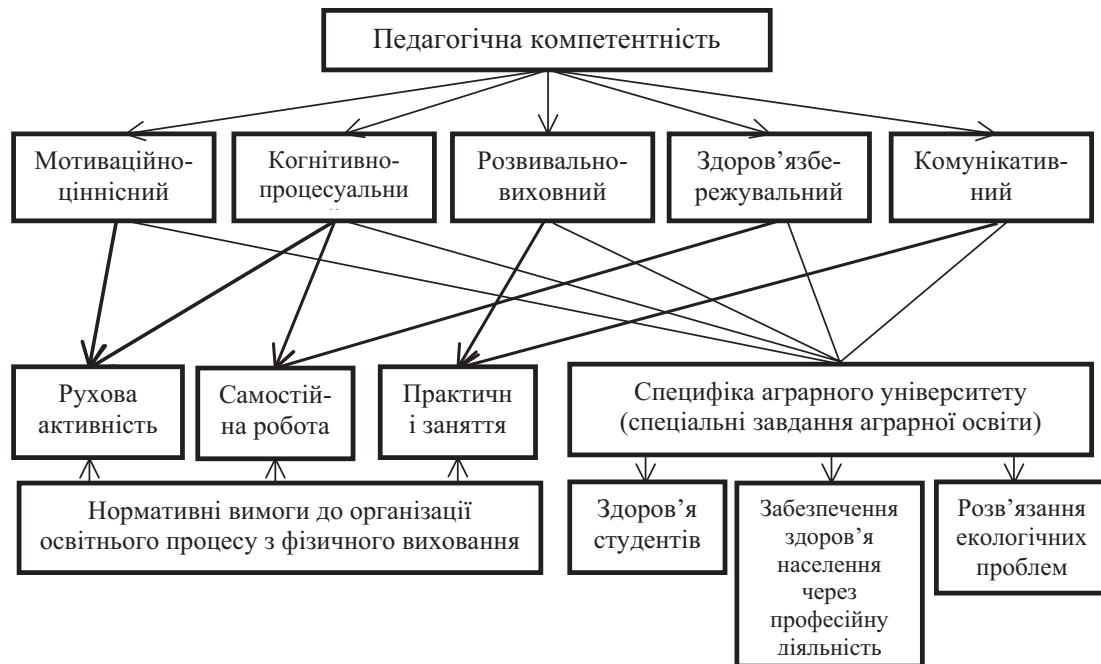

Рисунок 1. Взаємозв'язок компонентів педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання аграрного університету з нормативними вимогами до організації освітнього процесу з фізичного виховання та масового спорту в закладах вищої освіти та завданнями аграрної освіти

Джерело складено автором самостійно

У процесі дослідження нами зроблено висновок, що сформованість педагогічної компетентності можна визначити за такими критеріями: мотиваційно-ціннісний, когнітивно-процесуальний, розвивально-виховний, здоров'язбережувальний, комунікативний. Кожен критерій має показники, які відповідають змісту компонентів педагогічної компетентності. Нами здійснено добір методик для перевірки прояву кожного критерію (табл. 1).

Ми виходили з того, що кожен критерій відобра-

жає рівень сформованості кожного компонента педагогічної компетентності. До критеріїв сформованості педагогічної компетентності відносимо: мотиваційно-ціннісний, когнітивно-процесуальний, розвивально-виховний, здоров'язбережувальний, комунікативний критерії. Кожен критерій має три рівні проявів: високий, середній, низький, зміст яких наведено у табл. 2.

Виокремлення компонентів та рівнів педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання дає можливість значно розширити

Таблиця 1

Критерії і показники розвитку педагогічної компетентності науково-педагогічного працівника кафедри фізичного виховання аграрного університету та методики їх діагностики

Компоненти	Критерії	Показники	Методики діагностики
Мотиваційно-ціннісний	Мотиваційно-ціннісний	1. Мотиви розвитку педагогічної компетентності. 2. Потреба в розвитку педагогічної компетентності. 3. Ціннісні орієнтації на досягненні високих результатів розвитку педагогічної компетентності	<ul style="list-style-type: none"> • Методика «Потреба в досягненні» (за Ю. М. Орловим); • «Мотивація успіху і боязнь невдачі» (за А. О. Реаном); • «Методика діагностики особистості на мотивацію до успіху» (за Т. Елерсом)
Когнітивно-процесуальний	Когнітивно-процесуальний	1. Педагогічні знання. 2. Методологічні знання. 3. Професійні знання.	<ul style="list-style-type: none"> • Методика «Когнітивна орієнтація (локус контролю)» • (за Дж. Роттером); • інтегральний показник мотивації діяльності за результатами опитувальника «Оцінки рівня прагнень»; • публікаційна активність викладачів впродовж навчального року
Розвивально-виховний	Розвивально-виховний	1. Педагогічна майстерність і творчість. 2. Здатність до саморозвитку. 3. Здатність до навчання упродовж життя.	<ul style="list-style-type: none"> • методика «Самооцінки творчого потенціалу особистості»; • Методика визначення поведінки керівника дискусії (за Л. А. Петровською); • діагностика «Емоційного інтелекту» (за Н. Холлом); • методика оцінки пізнавальних здібностей «Виділення істотних ознак»
Здоров'язбережувальний	Здоров'язбережувальний	1. Знання, уміння, спрямовані на збереження здоров'я людини. 2. Впровадження здорового способу життя. 3. Набуття вмінь аналізувати, оцінювати, контролювати власної, особистої та професійної діяльності щодо здоров'язбереження.	<ul style="list-style-type: none"> • методика «Орієнтовна оцінка здорової поведінки»; • опитувальник викладачів фізичного виховання, розроблений автором
Комунікативний	Комунікативний	1. Комунікативні уміння й навички педагогічної компетентності. 2. Організаторські уміння й навички педагогічної компетентності 3. Здатність до запобігання конфліктам.	<ul style="list-style-type: none"> • тест «Визначення комунікативних здібностей»; • «Методика оцінки організаторських здібностей»; • «Типи поведінки в конфлікті» (тест Томаса)

Джерело складено автором самостійно

коло педагогічних знань, умінь, навичок викладачів, а також здійснити їхню діагностику за допомогою сучасних взаємодоповнюючих і взаємозалежних методів дослідження для перевірки прояву кожного критерію, що допоможе скоригувати розвиток педагогічної компетентності викладачів фізичного виховання в процесі методичної роботи аграрного університету.

Висновки. У процесі дослідження нами було визначено компоненти розвитку педагогічної компетентності (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-процесуальний, розвивально-виховний, здоров'язбережу-

вальний, комунікативний компоненти) та рівні сформованості кожного компонента. Всі визначені компоненти розвитку педагогічної компетентності перебувають у взаємодії і взаємозалежності. Визначені компоненти структури педагогічної компетентності науково-педагогічного працівника фізичного виховання впливають на рухову активність, самостійну роботу та практичні заняття, а враховуючи специфіку аграрного університету – на здоров'я здобувачів вищої освіти, забезпечення здоров'я через професійну діяльність та розв'язання екологічних проблем.

Характеристика рівнів загальної педагогічної компетентності викладача

Критерії	Характеристика рівнів педагогічної компетентності	Рівні прояву критеріїв
Мотиваційно-ціннісний	Досконале володіння знаннями, уміннями, навичками у сфері творчої діяльності; здатність до осмислення нових ідей, узагальнення вітчизняного та світового досвіду й успішного його творчого використання, прояву активності та стимулювання до творчої діяльності інших. Висока мотивація до самореалізації та самовдосконалення, досконале володіння методикою викладання дисципліни, використання нових інтерактивних методів навчання.	Високий рівень
	Постійне підвищення пізнавального рівня, актуалізація й реалізація особистісного потенціалу. Достатня мотивація до самореалізації та самовдосконалення, труднощі в застосуванні методики викладання дисципліни в практичній діяльності, відчуває необхідність у набутті нових знань та умінь.	Середній рівень
	Стихійність, традиційність і пасивність, теоретичні знання використовуються стихійно, перевага віддається раніше відпрацьованим схемам. Низька мотивація до самореалізації та самовдосконалення.	Низький рівень
Когнітивно-процесуальний	Проведення занять на високому методичному рівні, досконале володіння знаннями, уміннями та навичками, здатність до впровадження нових ідей, мотивація до професійної діяльності.	Високий рівень
	Здатність самостійно здобувати нові знання й уміння, методика викладання дисципліни різноманітна та ініціативна, але без глибокого дидактичного обґрунтування.	Середній рівень
	Неорганізованість методів і прийомів освітньої діяльності, мотиви, здібності, знання і вміння не вирізняються новизною.	Низький рівень
Розвивально-виховний	Креативність, образне, творче мислення, відкритість до інновацій, пошук нових ідей, нестандартні підходи, чутливість до найперспективніших ліній пошуку, потреба до творчої самореалізації.	Високий рівень
	Наявність знань, але не завжди правильне їх використання, пасивність при використанні набутих знань та умінь, потреба в спонуканні до самоосвіти.	Середній рівень
	Одноманітна педагогічна діяльність, низька сформованість видів компетентностей, відсутність використання різноманітних форм навчання, студенти на заняттях інертні.	Низький рівень
Здоров'язбе-режувальний	Активне впровадження на заняттях знань і умінь, спрямовані на збереження здоров'я людини. Аналіз, оцінка і контроль набутих умінь.	Високий рівень
	Сформована система умінь та навичок, але не завжди використана на достатньому рівні.	Середній рівень
	Відсутня система умінь, сформовані лише окремі складові впровадження здорового способу життя та збереження здоров'я людини.	Низький рівень
Комунікативний	Сформована система професійно-педагогічної спрямованості. Чітке формулювання своєї думки, активно використання комунікативних умінь і навичок, сприяння запобіганню конфліктів.	Високий рівень
	Використання традиційних методів навчання на заняттях, спрямованість на розвиток знань, комунікативних умінь та навичок студентів.	Середній рівень
	Сформовані окремі якості особистості та здібності. Часто виникають конфліктні ситуації та проблеми з учнями та батьками, колегами по роботі, труднощі під час комунікації.	Низький рівень

Джерело складено автором самостійно.

Встановлено взаємозв'язок компонентів педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання аграрного університету з нормативними вимогами до організації освітнього процесу з фізичного виховання та масового спорту в закладах вищої освіти (рухова активність, самостійна

робота та практичні заняття) та завданнями аграрної освіти (збереження здоров'я студентів, забезпечення здоров'я населення через професійну діяльність, розв'язання екологічних проблем).

Визначено критерії сформованості педагогічної компетентності викладача фізичного виховання

аграрного університету (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-процесуальний, розвивально-виховний, здоров'язбережувальний, комунікативний), які відображають рівні сформованості кожного компонента педагогічної компетентності (високий, середній, низький).

Перспективи подальших досліджень полягають в обґрунтування технології розвитку педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання в системі методичної роботи аграрного університету.

Література

- Головатий М. Ф. Навчи себе сам. Київ: МАУП, 2005. 132 с.
- Дербеньова А. Г. Усе про мотивацію. Харків: Основа, 2012. 207 с.
- Котова О., Проценко А. Педагогічна практика як основа формування професійної компетентності майбутніх учителів фізичної культури. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогіка*. 2018. № 2 (21). С. 135–139. DOI: 10.7905/nvmdpu.v0i21.2515
- Матвієнко Л. І. Робоча програма навчальної дисципліни «Психодіагностика» для студентів за напрямом підготовки 6.030102 «Психологія». Київ, 2013. URL: <http://ipk-dszu.kiev.ua/manuals/> (дата звернення: 8.10.2020).
- Матієшин І. Компоненти професійної компетентності вчителя фізичної культури. *Молодь і ринок*. 2017. № 4 (147). С. 36–42.
- Наказ Міністерства освіти і науки України 11.01.2006 № 4. Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах. 2006. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0249-06> (дата звернення: 10.10.2020).
- Петренко Н. Підвищення мотивації на заняттях з фізичного виховання в аграрному університеті. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2020. № 1. С. 30–36. DOI: <http://dx.doi.org/10.28925/1609-8595.2020.1.4>.
- Піонтковський Д. В. Формування вмінь самовдосконалення студентів у позааудиторній діяльності з фізичного виховання: теоретико-методичний аспект. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2008. № 42. С. 140–144.
- Раевский Р. Т. Физическое совершенствование студенческой молодежи в XXI веке: стратегия, проблемы и пути их решения. *Теорія і практика фізичного виховання. Спеціальний випуск за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Здоров'я і освіта: проблеми та перспективи»*. Донецьк: ДонНУ, 2008. С. 145–151.
- Самсутіна Н. М. Методичні засади формування професійних функціональних компетентностей майбутніх учителів фізичної культури. Бердянськ: ФОП Ткачук О. В., 2014. 192 с.
- Христова Т. Є., Ребар І. В., Старостенко В. О. Педагогічні умови підвищення рівня професійної компетентності вчителя фізичної культури. *Інноваційна педагогіка*. 2020. № 20 (3). Р. 118–122. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2020-20-3-25>
- Царук В. П. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя фізичної культури в умовах педагогічної практики. *Молодий вчений*. 2019. № 5 (69). С. 170–174. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-5-69-37>
- Abellán J., Sáez-Gallego N. M., Reina R., Ferriz R. y Navarro-Patón R. Perception of self-efficacy towards inclusion in pre-service teachers of physical education. *Journal of Sport Psychology*. 2019. № 28 (1). P. 143–156. URL: <https://repositorioinstitucional.ceu.es/handle/10637/10895>
- Biletska H., Krasylnykova H., Mironova N. & Nazarko I. Formation of natural scientific competence in future teachers of physical education. *Journal of Physical Education and Sport*. 2018. № 18. P. 1143–1149. DOI: 10.7752/jpes.2018.s2170
- Gallego-Ortega J., & Rodríguez-Fuentes A. Perceptions of teachers about communicative competences of the future physical education teachers. *Revista Internacional De Medicina Y Ciencias De La Actividad Fisica Y Del Deporte*. 2018. № 18 (71). DOI: <https://doi.org/10.15366/rimcafd2018.71.005>
- Hernández-Gamboa J. O., Vera-Rivera J. L., & Ortega-Parra A. J. The pedagogical competences and their importance in virtual physical education. *Journal of Physics: Conference Series*. 2019. № 1161 (1). DOI: 10.1088/1742-6596/1161/1/012009
- Muszkieta R., Napierała M., Cieślicka M., Zukow W., Kozina Z., Iermakov S., Górny M. The professional attitudes of teachers of physical education. *Journal of Physical Education and Sport*. 2019a. № 19 (1). Art 14. P. 92–97. DOI: 10.31219/osf.io/a5mfq
- Muszkieta R., Napierała M., Zukow W., Cieślicka M., Iermakov S., & Kozina Z. The relationships setting between evaluation actions the and styles of didactic transport at teachers of physical education. *Journal of Physical Education and Sport*. 2019b. № 19. P. 100–107. DOI: <https://doi.org/10.7752/jpes.2019.s1015>
- Smela P., Pacesova P., Antala B., Cekanova I., & Fucik H. Achievement motivation of physical education teachers. *Sport Mont*. 2019. № 17 (3). P. 67–71. DOI: 10.26773/smj.191013
- Yılmaz M., Karakaya Y., Savucu Y. The state of preparedness of prospective physical education and sports teachers. *Pedagogy of Physical Culture and Sports*. 2020. № 24 (6). P. 323–330. DOI: <https://doi.org/10.15561/26649837.2020.0608>

References

- Golovatuy, M. F. (2005). *Navchu sebe sam [Teach Yourself]*. MAUP.
- Derbenyova, A. G. (2012). *Use pro motyvaciú [It's all about motivation]*. Osnova.
- Kotova, O., Prochenko A. (2018). Pedagogichna praktika yak osnova formuvannya profesijnoyi kompetentnosti majbutnih uchiteliv fizichnoyi kulturi [Pedagogical practice as a basis for the formation of professional competence of future physical culture teachers]. *Naukovij visnik Melitopolskogo derzhavnogo pedagogichnogo universitetu imeni Bogdana Hmelnickogo. Seriya: Pedagogika*, 2 (21), 135–139. 10.7905/nvmdpu.v0i21.2515
- Matvienko, L. I. (2013). *Robocha programa navchalnoi dyscypliny «Psychodiagnostika» dlia studentiv za napriamom pidgotovky 6.030102 «Psychologia» [Work program of the discipline «Psychodiagnosics» for students in the field of preparation 6.030102 «Psychology»]*. <http://ipk-dszu.kiev.ua/manuals/%>.
- Matiyeshyn, I. (2017). Komponenti profesijnoyi kompetentnosti vchitelya fizichnoyi kulturi [The components of professional competence of teacher of physical culture]. *Youth & market*, 4 (147), 36–42.
- Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy 11.01.2006 N 4. Polozhennia pro orhanizatsiiu fizychnoho vykhovannia i masovoho sportu u vyshchyykh navchalnykh zakladakh [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine 11.01.2006 N 4. Regulations on the organization of physical education and mass sport in higher educational institutions]* (2006). <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0249-06>.
- Osadchaia, T. U., Maksimenko, I. G. (2008). *Fizicheskoe vospitanie shkolnikov v USA [Physical education of schoolchildren in the USA]*. Olimpijskaya literatura.
- Petrenko, N. (2020). Pidvishennya motivaciyi na zanyattiah z fizichnogo viovannia v agrarnomu universiteti [Increasing motivation in physical education classes at an agrarian university]. *Continuing Professional Education: Theory and Practice*, 1, 30–36. <http://dx.doi.org/10.28925/1609-8595.2020.1.4>.
- Piontkovskiy, D. V. (2008). Formuvannia vmin samovdoskonalennia studentiv u pozaaudytorniy diyalnosti z fizychnogo vyhovannia: teoretyko-metodychniy aspekt [Formation of students' self-improvement skills in extracurricular physical education activities: theoretical and methodical aspect]. *Visnik Zhitomirskogo derzhavnogo universitetu imeni Ivana Franka*, 42, 140–144.
- Raevskiy, R. T. (2008). Fizicheskoe sovershenstvovanie studencheskoy molodezhy v XXI veke: strategiya, problemy i puti ih reshenia [Physical improvement of student youth in the 21st century: strategy, problems and ways of solving them]. *Teoriya i praktika fizichnogo viovannia. Specialnij vipusk za materialami Mizhnarodnoyi naukovopraktichnoyi konferenciyi «Zdorov'ya i osvita: problemi ta perspektivi»*. DonNU, 145–151.
- Samsutina, N. M. (2014). *Methodical bases of formation of professional functional competences of future teachers of physical culture [Methodical bases of formation of professional functional competences of future teachers of physical culture]*. FOP Tkachuk O. V.
- Khrystova, T. Ye., Rebar, I. V., Starostenko, V. O. (2020). Pedagogichni umovi pidvishennya rivnya profesijnoyi kompetentnosti vchitelya fizichnoyi kulturi [Pedagogical conditions for increasing of professional competence of a physical culture teacher]. *Innovacijna pedagogika*, 20 (3), 118–122. <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2020-20-3-25>
- Tsaruk, V. (2020). Formuvannya profesijnoyi kompetentnosti majbutnogo vchitelya fizichnoyi kulturi v umovah pedagogichnoyi praktiki [Formation of professional competency of the future teacher of physical culture in pedagogical practice conditions]. *Young Scientist*, 5 (69), 170–174. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-5-69-37>
- Abellán, J., Sáez-Gallego, N. M., Reina, R., Ferriz, R. y Navarro-Patón, R. (2019). Perception of self-efficacy towards inclusion in pre-service teachers of physical education. *Journal of Sport Psychology*, 28 (1), 143–156. <https://repositorioinstitucional.ceu.es/handle/10637/10895>
- Biletska, H., Krasyl'nykova, H., Mironova, N., & Nazarko, I. (2018). Formation of natural scientific competence in future teachers of physical education. *Journal of Physical Education and Sport*, 18, 1143–1149. 10.7752/jpes.2018.s2170
- Gallego-Ortega, J., & Rodríguez-Fuentes, A. (2018). Perceptions of teachers about communicative competences of the future physical education teachers. *Revista Internacional De Medicina Y Ciencias De La Actividad Fisica Y Del Deporte*, 18 (71). <https://doi.org/10.15366/rimcafd2018.71.005>
- Hernández-Gamboa, J. O., Vera-Rivera, J. L., & Ortega-Parra, A. J. (2019). The pedagogical competences and their importance in virtual physical education. *Journal of Physics: Conference Series*, 1161 (1). 10.1088/1742-6596/1161/1/012009
- Muszkieta, R., Napierała, M., Cieślicka, M., Zukow, W., Kozina, Z., Iermakov, S., Górny, M. (2019a). The professional attitudes of teachers of physical education. *Journal of Physical Education and Sport*, 19 (1), Art 14, 92–97. 10.31219/osf.io/a5mfq
- Muszkieta, R., Napierała, M., Zukow, W., Cieślicka, M., Iermakov, S., & Kozina, Z. (2019b). The relationships setting between evaluation actions the and styles of didactic transport at teachers of physical education. *Journal of Physical Education and Sport*, 19, 100–107. <https://doi.org/10.7752/jpes.2019.s1015>
- Smela, P., Pacesova, P., Antala, B., Cekanova, I., & Fucik, H. (2019). Achievement motivation of physical education teachers. *Sport Mont*, 17 (3), 67–71. 10.26773/smj.191013
- Yilmaz, M., Karakaya, Y, Savucu, Y. (2020). The state of preparedness of prospective physical education and sports teachers. *Pedagogy of Physical Culture and Sports*, 24 (6), 323–330. <https://doi.org/10.15561/26649837.2020.0608>

КРИТЕРИИ, ПОКАЗАТЕЛИ, УРОВНИ И МЕТОДИКИ ДИАГНОСТИКИ РАЗВИТИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ В АГРАРНОМ УНИВЕРСИТЕТЕ

Петренко Наталия, кандидат педагогических наук, заведующая кафедрой физического воспитания, Николаевский национальный аграрный университет, ул. Георгия Гонгадзе, 9, 54020 Николаев, Украина, petrenkonv@i.ua

В предлагаемой статье определены критерии формирования педагогической компетентности научно-педагогических работников физического воспитания (мотивационно-ценностный, когнитивно-процессуальный, развивающе-воспитательный, здоровьесберегающий, коммуникативный), раскрыта их структура, содержание и методики измерения. Определение компонентов педагогической компетентности научно-педагогических работников физического воспитания дает возможность значительно расширить круг педагогических знаний, умений, навыков научно-педагогических работников физического воспитания, а также осуществить их диагностику. Это может стать своеобразным ориентиром подбора содержания методической работы в модели учебного процесса, что поможет скорректировать процесс развития педагогической компетентности научно-педагогических работников физического воспитания в процессе методической работы аграрного университета.

Ключевые слова: аграрный университет; здоровый способ жизни, методическая работа; методики преподавания; научно-педагогический работник физического воспитания; педагогическая компетентность научно-педагогического работника физического воспитания; учебный процесс; физическое воспитание.

CRITERIA, INDICATORS, LEVELS AND DIAGNOSTICS METHODS OF DEVELOPMENT OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS' PEDAGOGICAL COMPETENCE IN AGRARIAN UNIVERSITY

Petrenko Natalya, PhD in Pedagogy, Head of Physical Education Department, Mykolayiv National Agrarian University, 9 Georgiy Gongadze Str., 54020 Mykolaiv, Ukraine, petrenkonv@i.ua

This article defines the criteria for the formation of the pedagogical competence of scientific and pedagogical workers in physical education (motivational-value, cognitive-processual, developmental, educational, health-saving, communicative), their structure, content and measurement methods are disclosed. The determination of the components of the pedagogical competence of scientific and pedagogical workers of physical education makes it possible to significantly expand the range of pedagogical knowledge, skills and abilities of scientific and pedagogical workers of physical education, as well as to carry out their diagnostics as a kind of reference point for the content of the methodological work of the model of the educational process, which will help to adjust the process of development of pedagogical competence scientific and pedagogical workers of physical education in the methodological work of an agricultural university.

The interrelation of components of pedagogical competence of physical education teachers of agrarian university with normative requirements to the organization of educational process on physical education and mass sports in institutions of higher education is established, (motor activity, individual work and practical classes) as well as with the tasks of agrarian education (maintaining the health of students, ensuring the health of the population through professional activities, solving environmental problems).

For self-improvement of scientific and pedagogical workers of physical education the selection and modification of methods was carried out. To assess the development of pedagogical competence in the system of methodical work of the university, a system of tests was developed to determine the formation of each component.

Keywords: agrarian university; educational process; healthy lifestyle; methodological work; pedagogical competence of the scientific and pedagogical worker of physical education; physical education; scientific and pedagogical worker of physical education; teaching methods.

Стаття надійшла до редакції 13.10.2020

Прийнято до друку 26.11.2020